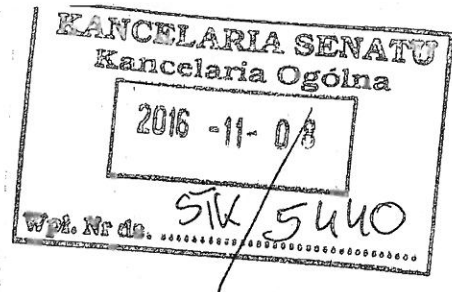

Szanowny Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu R.P.
Ul. Wiejska 6
00-902 Warszawa
senat@senat.gov.pl

Petycja – Stop fałszywym psychologom

Działając na podstawie art. 2.1 Ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o petycjach (Dz.U. 2014 poz. 1195) – zwanej dalej Ustawą o petycjach, działając w interesie własnym na podstawie art. 2.2. pkt 2 Ustawy o petycjach, oraz działając w interesie publicznym na podstawie art. 2.2 pkt 1 Ustawy o petycjach wnoszę o:

Zmianę Ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz.U. z 2001 r. Nr 73, poz. 763, Nr 154, poz. 1798, z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Nr 92, poz. 753.) poprzez wprowadzenie następującego brzmienia wskazanych artykułów:

- Art. 6. „Nadzór nad wykonywaniem ustawy sprawuje minister właściwy do spraw zdrowia.”
- Art. 16 ust. 2 „Minister właściwy do spraw zdrowia powołuje Komisję Ekspertów w składzie 7 osób.”
- Art. 16 ust. 3 pkt 1 „przedstawiciel ministra właściwego do spraw zdrowia – jako przewodniczący,”
- Art. 16 ust. 3 pkt 3 „przedstawiciel ministra właściwego do spraw pracy,”
- Art. 16 ust. 5 „Koszty działalności Komisji Ekspertów pokrywa minister właściwy do spraw zdrowia.”
- Art. 16 ust. 6 „Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, sposób działania Komisji Ekspertów oraz zasady wynagradzania jej członków.”
- Art. 16 ust. 7 „Komisja Ekspertów działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu, zatwierdzonego przez ministra właściwego do spraw zdrowia.”

· Art. 48 „Od orzeczenia wydanego przez Krajową Komisję Dyscyplinarną przysługuje stronom, Prokuratorowi Generalnemu, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Rzecznikowi Praw Dziecka, oraz Przewodniczącemu Krajowej Rady Psychologów odwołanie do właściwego miejscowo sądu apelacyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia Krajowej Komisji Dyscyplinarnej wraz z uzasadnieniem.”

· Art. 62 ust. 1 „Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z istniejącymi ogólnopolskimi stowarzyszeniami zrzeszającymi psychologów i związkami zawodowymi psychologów, powoła w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy Komitet Organizacyjny Izb Psychologów, zwany dalej „Komitetem”.”

Uzasadnienie

Dnia 1 stycznia 2006 roku weszła w życie Ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz.U. z 2001 r. Nr 73, poz. 763, Nr 154, poz. 1798, z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Nr 92, poz. 753.) (zwana dalej Ustawą o zawodzie psychologa...), data wejścia w życie Ustawy o zawodzie psychologa została określona jej art. 64.

Zgodnie z art. 6 przedmiotowej Ustawy o zawodzie psychologa nadzór nad wykonywaniem ustawy sprawuje właściwy minister do spraw pracy. Z treści kolejnych art. przedmiotowej ustawy wskazanych enumeratywnie w petitum niniejszej petycji należy wnioskować, iż Ustawodawca upoważnił i zobowiązał właściwego ministra do spraw pracy w zakresie powołania Komisji Ekspertów, Komitetu Organizacyjnego Izb Psychologów i innych organów.

Z całą stanowczością podkreślić należy, że zawód psychologa należy do grupy 15 zawodów zaufania publicznego i dlatego tym bardziej wymaga się od osób go wykonujących, spełnienia najwyższych standardów, w tym prawnych, związanych z wykonywaniem tej profesji. Ponadto, zgodnie z opracowaniem OT-625[1] Kancelarii Senatu RP, Biura Analiz i Dokumentacji z listopada 2013r., które zostało opublikowane pod tytułem: "Zawody zaufania publicznego, zawody regulowane oraz wolne zawody. Geneza, funkcjonowanie i aktualne problemy", możliwość wykonywania zawodów zaufania publicznego (w tym psychologa) uzależniona jest od spełnienia:

- wszelkich warunków
- wpisania na listę zawodową
- przynależności do odpowiedniej izby osób wykonujących zawód

Ważność i ważkość kryterium zawodu zaufania publicznego była już także przedmiotem prac Trybunału Konstytucyjnego (orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 2 lipca 2007 r. - sprawa K 41/05)[2], który jednoznacznie wypowiedział się co do kwestii świadczenia usług z klauzulą najwyższej jakości.

Do dziś, mimo upływu 15 lat od uchwalenia Ustawy o zawodzie psychologa, oraz mimo upływu ponad 10 lat od wejścia w życie Ustawy o zawodzie psychologa, nie powołano żadnych organów samorządu zawodowego psychologów określonych art. 32 Ustawy z dnia 8 czerwca 2001 roku o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2001 r. Nr 73 poz. 763), a w szczególności:

- Krajowego Zjazdu Psychologów
- Krajowej Rady Psychologów
- Krajowej Komisji Rewizyjnej
- Krajowej Komisji Dyscyplinarnej
- Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej
- Regionalnego Zjazdu Psychologów
- Regionalnych Rad Psychologów
- Regionalnych Komisji Rewizyjnych
- Regionalnych Komisji Dyscyplinarnych
- Regionalnych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej.

Do dziś nie powołano również żadnej jednostki organizacyjnej samorządu psychologów, tj. Krajowej Izby Psychologów, oraz ani jednej Regionalnej Izby Psychologów, które to jednostki organizacyjne samorządu zostały określone art. 30 Ustawy o zawodzie psychologa, których powołanie i funkcjonowanie jest warunkiem nabycia prawa wykonywania zawodu psychologa.

Nie istnieje również lista metod i narzędzi psychologicznych zastrzeżonych wyłącznie do stosowania przez psychologów, określona art. 19 ust. 1 Ustawy z dnia 8 czerwca 2001 roku o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2001 r. Nr 73 poz. 763).

Brak również Kodeksu Etyki Zawodowej określonego art. 40 pkt. 3 Ustawy z dnia 8 czerwca 2001 roku o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2001 r. Nr 73 poz. 763)

Zgodnie z art. 3 Ustawy o zawodzie psychologa - Zawód psychologa może wykonywać osoba, która spełnia wymagania określone niniejszą ustawą.

Zgodnie z art. 7 Ustawy o zawodzie psychologa - Prawo wykonywania zawodu psychologa powstaje z chwilą dokonania wpisu na listę psychologów Regionalnej Izby Psychologów.

Mając na względzie fakt, iż nie powołano ani jednej Regionalnej Izby Psychologów określonej Ustawą o zawodzie psychologa, wnioskować należy, iż w Polsce nie ma ani jednej osoby posiadającej prawo do wykonywania zawodu psychologa.

Należy zauważyć, iż psychologowie bez prawa do wykonywania zawodu psychologa w swoich poczynaniach pozostają całkowicie bezkarni, bowiem obywatel mający wątpliwości co do jakości i sposobu terapii prowadzonej przez psychologa, mający wątpliwości co do rzetelności opinii wydanej przez psychologa, nie dysponuje żadnym narzędziem służącym do obrony swoich praw przed szkodliwym działaniem nierzetelnego psychologa. Zgodnie z Ustawą o zawodzie psychologa, psychologowie są zobowiązani do przestrzegania Kodeksu Etyki Zawodowej określonego art. 40 pkt. 3 Ustawy, również są zobowiązani do wykorzystywania listy metod i narzędzi psychologicznych zastrzeżonych wyłącznie do stosowania przez psychologów, określonej art. 19 ust. 1 Ustawy, zaś w przypadku nieetycznego i nierzetelnego postępowania mogą być pociągnięci do odpowiedzialności dyscyplinarnej – co określono art. 20 przedmiotowej Ustawy o zawodzie psychologa. Należy jednak ponownie podkreślić, iż nie istnieje Kodeks Etyki Zawodowej, nie istnieje lista metod i narzędzi psychologicznych, brak jest Regionalnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, co skutkuje tym, iż ani obywatel, ani żadna instytucja nie jest w stanie wystąpić ze skargą w sytuacji nierzetelnego i nieodpowiedzialnego postępowania osoby podającej się za psychologa.

Zawody zaufania publicznego w myśl orzeczenia TK[3] z 18.2.2004 r. wykonywane są zgodnie z ich konstytucyjnym określeniem w sposób założony i społecznie aprobowany, o ile ich wykonywaniu towarzyszy realne „zaufanie publiczne”. Na zaufanie to składa się szereg czynników, wśród których na pierwszy plan wysuwają się: przekonanie o posiadaniu przez wykonującego ten zawód odpowiednich kwalifikacji, zachowaniu dobrej woli, właściwych motywacji, należytej staranności zawodowej oraz wiara w przestrzeganie wartości istotnych dla profilu danego zawodu.

Należy podkreślić, że wiele losów ludzkich jest wprost zależnych od opinii wydawanych przez psychologów. W strukturach Wymiaru Sprawiedliwości funkcjonują biegli psychologowie sądowi, oraz Opiniodawcze Zespoły Sądowych Specjalistów (dawniej Rodzinne Ośrodki Diagnostyczno-Konsultacyjne), którzy dokonują opiniowania na potrzeby sądów, w tym sądów rodzinnych. Należy zauważyć, że osoby zatrudnione w OZSS na stanowiskach psychologów podlegają Ustawie o zawodzie psychologa, co wprost potwierdził Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Pan Łukasz Piebiak[4] - cytat:

„Odnosząc się do zadań kierownika i specjalistów opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów, zawartych w punktach 3.1.c, 3.1.g, 3.2 d, 9.10 standardów, zobowiązujących w/w osoby do przestrzegania standardów etycznych, informuję, że zasady wykonywania zawodu psychologa reguluje ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U z 2001 r., Nr 73, poz. 763). Przepisy zawarte ww. ustawie wskazują, że psycholog wykonując czynności zawodowe podlega przepisom tej ustawy oraz obowiązującym zasadom etyki określonym w Kodeksie Etyki Zawodowej. Jednocześnie wyjaśniam, że w/w ustawa do dnia dzisiejszego nie posiada aktów wykonawczych. Nie powstał również, zgodnie z trybem określonym w art. 40 przywołanej ustawy, Kodeks Etyki Zawodowej”

Nie ulega zatem najmniejszej wątpliwości, iż psychologowie zatrudnieni w OZSS nie znają i nie kierują się zasadami Kodeksu Etyki Zawodowej, bowiem do dnia dzisiejszego Kodeks Etyki Zawodowej nie został stworzony. Taka sytuacja skutkuje zupełną bezkarnością psychologów zatrudnionych w OZSS, jak i również wszystkich innych psychologów świadczących usługi psychologiczne na wolnym rynku, czy też na potrzeby postępowań sądowych np. biegli sądowi z zakresu psychologii.

Z przykrością należy stwierdzić, że nie polega na prawdzie twierdzenie Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Pana Łukasza Piebiaka, zawarte w odpowiedzi na interpelację nr 2937, - cytat: *„Specjalistów w zakresie psychologii zatrudnionych w opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów obowiązuje Kodeks Etyczno-Zawodowy Psychologa zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w 1991 r. Kodeks ten stanowi podstawową wykładnię zasad etycznych, jakimi powinni kierować się psychologowie podczas wykonywania czynności zawodowych.”* – bowiem żaden psycholog nie jest

zobowiązany do przestrzegania ww. Kodeksu Etyczno-Zawodowego Psychologa, zarówno psycholog zatrudniony w OZSS w ramach struktur Wymiaru Sprawiedliwości, jak i również każdy inny psycholog (w tym biegły psycholog sądowy). Ustawa o zawodzie psychologa zobowiązuje psychologów do przestrzegania Kodeksu Etyki Zawodowej, którego nie ma, a nie do przestrzegania Kodeksu Etyczno-Zawodowego Psychologa zatwierdzonego przez PTP, tym bardziej, że przynależność do PTP nie jest obowiązkowa.

Fakt braku odpowiedzialności i obowiązku przestrzegania ww. Kodeksu Etyczno-Zawodowego Psychologa wprost został podniesiony przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne, które to stanowisko PTP zostało wprost odnotowane w Wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 października 2010r. K 1/09[5]. – cytat:

„Natomiast PTP przedstawiło w swoim piśmie szczegółowe wyjaśnienia na temat przyczyn niepowołania samorządu zawodowego psychologów. Stwierdziło m.in., że wprawdzie ustawa o psychologach przewiduje powstanie tej korporacji, jednak dotychczas nie udało się sfinalizować prac nad realizacją jej przepisów. W lutym 2009 r. w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej przygotowano projekt ustawy o uchyleniu dotychczasowej ustawy o psychologach, a równoległe podjęto prace nad nową wersją ustawy. W rezultacie wykonywanie zawodu psychologa nie jest obecnie regulowane, a „w przypadku zawinionego złamania zasad wykonywania zawodu lub wykroczeń wobec zasad etycznych nie ma możliwości podjęcia działań dyscyplinarnych wobec psychologa”, który nie należy do żadnego stowarzyszenia zawodowego i nie poddał się dobrowolnie sądownictwu koleżeńskiemu.”

Skutki zaistniałej sytuacji będącej wynikiem lekceważenia swoich konstytucyjnych obowiązków przez kolejnych Ministrów Pracy i Polityki Społecznej odbijają się na całym społeczeństwie polskim, zaś przede wszystkim na dzieciach, których los w sytuacji rozpadu rodziny czy też jej dysfunkcji zależy od decyzji sądu rodzinnego bezpośrednio opierającego się na opiniach psychologów bez prawa do wykonywania zawodu psychologa. Stwierdzić z przykrością należy, iż w wyniku lekceważenia podstawowych obowiązków konstytucyjnych przez kolejnych Ministrów Pracy i Polityki Społecznej, psychologowie nie podlegają żadnej kontroli, ani żadnej odpowiedzialności, co niesie za sobą wiele niebezpieczeństw dla ludzi korzystających z ich świadczeń, w tym dzieci, gdyż psychologowie ingerują w tak delikatną i subtelną materię jaką jest psychika, zaś na podstawie wydanych opinii psychologicznych dochodzi do rozstrzygnięcia o ludzkich losach przez sądy rodzinne. Przedstawione powyżej zarzuty i skutki lekceważenia obowiązków konstytucyjnych przez Ministrów Pracy i Polityki Społecznej nie są gołosłownymi zarzutami. Należy zauważyć, że to lekceważenie Konstytucji przez kolejnych Ministrów Pracy i Polityki Społecznej skutkuje nie tylko niszczeniem dzieci i ich rodzin, ale również stanowi zagrożenie dla stabilności Rzeczypospolitej Polskiej.

Wskazać należy, zgodnie z argumentacją Pana Pawła Romualda Kołakowskiego – członka Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, że kilkanaście tysięcy psychologów w Polsce wykonuje swój zawód bezprawnie[6] – cytat:

„Coraz więcej psychologów posiada specjalne uprawnienia zawodowe, na podstawie których wydaje orzeczenia decydujące o np. prawie do posługiwania się bronią palną, kierowania pojazdami, wykonywania zawodów wymagających szczególnych predyspozycji np. sędziego czy prokuratora. Wielu psychologów występuje jako biegły sądowy. Może się zdarzyć, że klient bardzo niezadowolony z orzeczenia psychologa lub wniosków z opinii biegłego psychologa sądowego, pozwie go do sądu o odszkodowanie. Psycholog może mieć zasądzone odszkodowanie tylko z tytułu, że wykonywał swój zawód bez prawa wykonywania zawodu, niezależnie od wyników przeprowadzonych badań i poprawności wykonanych procedur. Psycholog, jeśli będzie miał dobrego radcę prawnego w takiej sprawie powinien równocześnie pozwać Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, czyli skarb państwa.”

Na przestrzeni ostatnich lat, Rzecznicy Praw Dziecka i Praw Obywatelskich wielokrotnie występowali do Ministra Pracy i Polityki Społecznej, wprost wytykając i wskazując naruszenie zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji), jak i również podnosili zarzut lekceważenia przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej władzy ustawodawczej – tj. Sejmu i Senatu.

Dnia 28 sierpnia 2014 roku Rzecznik Praw Dziecka wystąpił z pismem ZEW/500/5/2014/ZA[7] do Ministra Pracy i Polityki Społecznej wskazując, iż konieczne jest pilne uregulowanie zasad wykonywania zawodu zaufania publicznego, jakim jest zawód psychologa. Wskazać jednocześnie należy, iż z treści przedmiotowego pisma Rzecznika Praw Dziecka jasno wynika, iż Rzecznik Praw Dziecka kierował już wcześniej wystąpienia do Ministra Pracy i Polityki Społecznej, a dokładnie dnia 1 lutego 2012 roku. Nie ulega zatem najmniejszej wątpliwości, iż w sprawie lekceważenia prawa przez Ministrów Pracy i niewywiązywania się z nałożonych nań obowiązków, liczne interwencje co najmniej od roku 2008 podejmują Rzecznicy Praw Obywatelskich i Praw Dziecka, zaś kolejni Ministrowie Pracy i Polityki Społecznej uporczywie niedopełniają swoich obowiązków.

Kolejne stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich wyrażone w piśmie z dnia 14 lutego 2013 roku – sygn. akt RPO-683517-V/11/AB[8], w którym to Rzecznik Praw Obywatelskich wprost wskazał Ministrowi Pracy o ciężkim naruszeniu obowiązku wykonania ustawy o zawodzie psychologa wyrażonego w art. 146 ust. 4 pkt 1 Konstytucji:

„W nawiązaniu do prowadzonej korespondencji w sprawie zaniechania realizacji przepisów obowiązującej od 1 stycznia 2006 r., ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2001 r., Nr 73, poz. 763, ze zm.) jestem zmuszona podkreślić, iż kolejni Ministrowie Pracy i Polityki Społecznej od lat uporczywie nie wykonują przedmiotowej ustawy w zakresie powołania samorządu zawodowego psychologów.”

“Z całym zdecydowaniem należy podkreślić, że do momentu uchwalenia przez Sejm ustawy uchylającej wymienioną ustawę o zawodzie psychologa ten akt prawny obowiązuje, a tym samym Rada Ministrów winna go wykonać (art. 146 ust. 4 pkt 1 Konstytucji). Zaniechanie jej wykonania jest wyrazem lekceważenia Sejmu i Senatu, do których należy władza ustawodawcza (art. 95 Konstytucji). Bezprecedensowe zaniechanie wprowadzenia w życie przepisów omawianej ustawy stanowi o ciężkim naruszeniu przez kolejne rady ministrów obowiązku zapewnienia wykonania ustaw, wyrażonego w art. 146 ust. 4 pkt 1 Konstytucji. Ustawa zasadnicza w żadnym ze swych przepisów nie upoważnia tego organu do zaniechania wykonania ustawy z jakiegokolwiek przyczyny.”

Dnia 9 lutego 2012 roku, Rzecznik Praw Obywatelskich przy piśmie RPO-683517-V/11/AB[9] wystąpił do Ministra Pracy i Polityki Społecznej – Pana Władysława Kosiniaka-Kamysza wskazując – cytat:

„Pomimo jednak upływu dziesięciu lat od uchwalenia ustawy o zawodzie psychologa i sześciu od jej wejścia w życie, do chwili obecnej nie doszło do powołania samorządu zawodowego psychologów oraz zmian oczekiwanych przez środowiska psychologów.”

Oraz dalej:

„Dotychczasowi Ministrowie Pracy i Polityki Socjalnej konsekwentnie twierdzili, że z powodu wad prawnych ustawa o zawodzie psychologa jest niewykonalna. Uznanie trafności tego zarzutu prowadzi do konkluzji, że obowiązywanie omawianej ustawy stwarza pozór istnienia prawa, przez co stanowi o naruszeniu zasady demokratycznego państwa prawnego wyrażonej w art. 2 Konstytucji RP. Takiej regulacji nie można bowiem uznać za zgodną z zasadą przyzwoitej legislacji stanowiącą komponent zasady demokratycznego państwa prawnego (patrz: wyrok TK z dnia 9 czerwca 2003 r. sygn. akt SK 5/03; OTK-A 2003/6/50).”

„W demokratycznym państwie prawnym jedną z podstawowych zasad określających stosunki między obywatelem a państwem jest zasada ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa - również stanowiąca składnik zasady demokratycznego państwa prawnego - opierająca się na pewności prawa, rozumianej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego jako zespół cech prawa, które zapewniają jednostce bezpieczeństwo prawne. Trybunał konsekwentnie stwierdza, że zasada ta wymaga, aby w oparciu o obowiązujące prawo obywatel miał możliwość kształtować swoje stosunki życiowe (patrz: wyrok TK z 2 marca 1993 r. sygn. akt 9/92, OTK 1986-1995/t4/1993/czl/6, OTK 1993 cz. 1, s. 60-74; wyrok TK z dnia 27 lutego 2002 r. sygn. akt K 47/01, OTK-A 2002/1/6).”

„zwracam się o pilne rozważenie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej za przedmiot wprowadzenie jednolitych zasad wykonywania zawodu psychologa, w tym poświadczenia prawa do jego wykonywania, oraz powołania samorządu zawodowego psychologów”

Fakt niewykonania ustawy o zawodzie psychologa, oraz fakt niepowołania Regionalnych Izb Psychologów był sygnalizowany Ministrowi Pracy przez Rzecznika Praw Obywatelskich w piśmie z dnia 4 sierpnia 2008 roku – RPO-573306-VI/07/KP[10]. Należy zauważyć, iż Rzecznik Praw Obywatelskich w przedmiotowym piśmie szczegółowo opisał procedurę uzyskiwania prawa do wykonywania zawodu psychologa, jednocześnie wskazując, iż żadna osoba nie mogła (i de facto nadal nie może) uzyskać prawa do wykonywania zawodu psychologa:

„W myśl art. 7 obowiązującej od 1 stycznia 2006 r. ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2001 r., Nr. 73, poz. 763 ze zm.) prawo wykonywania zawodu psychologa powstaje z chwilą dokonania wpisu na listę psychologów Regionalnej Izby Psychologów. Zgodnie z art. 8 ust. 1 na listę psychologów wpisuje się osobę, która łącznie spełnia wskazane przez ustawodawcę warunki, w tym: odbyła podyplomowy staż zawodowy, pod merytorycznym nadzorem psychologa posiadającego prawo wykonywania zawodu, który ponosi odpowiedzialność za czynności zawodowe wykonywane przez psychologa

stażystę (art. 8 ust. 1 pkt 4). Wpisu na listę psychologów dokonuje Rada Regionalnej Izby Psychologów na wniosek zainteresowanego. Listę prowadzi Rada Regionalnej Izby Psychologów właściwa dla miejsca jego zamieszkania. Podstawą wpisu jest uchwała Rady Regionalnej Izby Psychologów (art. 8 ust. 3). Wpis na listę psychologów-stażystów następuje na wniosek zainteresowanego, po spełnieniu warunków określonych w ust. 1 pkt 1-3 i podjęciu poddyplomowego stażu zawodowego, w trybie określonym w ust. 3.”

W roku 2012 Minister Pracy podjął nieudaną próbę uchylecia przedmiotowej ustawy o zawodzie psychologa. Ustawa o uchyleniu ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów oraz o zmianie niektórych innych ustaw, została wpisana do Wykazu Prac Legislacyjnych Rady Ministrów – numer wykazu UD19[11]. Nieudana próba uchylecia ustawy o zawodzie psychologa spotkała się z ostrą krytyką samych psychologów w drodze konsultacji społecznych[12], przedstawicieli środowisk akademickich i naukowych, oraz Konstytucyjnych Organów R.P.

Przytoczyć wypada kolejne stanowisko Rzecznika Praw Dziecka zajęte w ramach konsultacji społecznych nad projektem Ustawy o uchyleniu ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów oraz o zmianie niektórych innych ustaw, przedstawionym przy piśmie z dnia 15 października 2012 roku – znak ZEW/071/21-2/2012/ZA[13]:

„Chciałbym podkreślić, że w tej sprawie kierowałem już do Ministra Pracy i Polityki Społecznej dwa wystąpienia, szczegółowo argumentując swoje stanowisko dotyczące konieczności zagwarantowania dzieciom właściwej pomocy psychologicznej i możliwości egzekwowania odpowiedzialności zawodowej psychologa. Niepokojącym wydaje mi się też zniesienie Komitetu Organizacyjnego Izby Psychologów, a tym samym zwolnienie psychologów z odpowiedzialności dyscyplinarnej. Z kierowanych do mnie skarg na niewłaściwie udzielaną pomoc psychologiczną oraz z wyników kontroli przeprowadzanych z mojego upoważnienia w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie całego kraju wynika jednoznacznie, że psychologowie nie zawsze właściwie wykonują swoje zadania, a zatem wydaje się niezbędne stworzenie mechanizmu umożliwiającego ocenę ich pracy i egzekwowanie właściwego wykonywania obowiązków. Psycholog w swojej pracy z dzieckiem wkracza w świat jego psychiki – delikatnej i nie w pełni jeszcze ukształtowanej. Negatywnych konsekwencji niewłaściwego postępowania psychologa nie można więc przewidzieć, choć skutki te mogą być nieodwracalne. Od psychologów powinno się więc wymagać szczególnych kwalifikacji, osiągniętych w drodze specjalizacji, tak jak od lekarzy. Powinni posiadać bardzo wysokie profesjonalne kompetencje i umiejętności, a także potwierdzone kwalifikacje, dające rękojmię odpowiedzialnego wykonywania zawodu. Warto też podkreślić, że opinie wydawane przez psychologów decydują o losach dzieci i ich rodzin, co również powinno być mocnym argumentem za stworzeniem odpowiednich wymogów dotyczących kwalifikacji psychologów i oceny ich pracy zawodowej.”

Znamienne i dobitne jest stanowisko wyrażone przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne wyrażone przy piśmie z dnia 31.10.2012 roku – znak: PTP 148/ZG/12[14]:

„Polskie Towarzystwo Psychologiczne wyraża stanowczy protest przeciwko projektowi z dnia 2 sierpnia 2012 uchylenia ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów bez jednoczesnego przedłożenia projektu gwarantującego ochronę tytułu zawodowego psychologa. Już po raz trzeci minister właściwy do spraw pracy podejmuje próbę uchylecia ustawy ustrojowej, regulującej zawód zaufania publicznego bez przedłożenia takiej regulacji prawnej, która zagwarantuje bezpieczeństwo osób korzystających z usług psychologicznych. Obowiązująca ustawa ma charakter ustrojowy, przyznaje ważne kompetencje samorządowi zawodowemu, co wynika z art. 17 Konstytucji RP.

Uchylenie jej spowoduje niebezpieczną lukę prawną. Nie ulega wątpliwości, że zawód psychologa jest zawodem zaufania publicznego, wymaga, bowiem wysokiego profesjonalizmu, odpowiedzialności, wiedzy i kompetencji specjalistycznych a także stosowania zasad etyki zawodowej.”

Kolejne stowarzyszenie – tj. Porozumienie Zielonogórskie – Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia przy piśmie z dnia 18.10.2012 roku – znak BFPZ/316/10/2012[15] – wprost wskazało, iż działalność Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej to tragifarsa:

„Federacja zwraca uwagę, że przygotowywanie aktów prawnych w sposób nieprzemyślany, bez szczegółowej analizy a często wbrew opiniom strony społecznej powoduje sytuację, kiedy przez kilkanaście lat nie może zostać wdrożona ustawa. Przedstawiona w Uzasadnieniu przyczyna podjęcia prac nad tym projektem ustawy o uchyleniu ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów jakkolwiek prawdziwa brzmi tragicznie, a przebieg procesu uchwalania ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów i proces jej wdrażania ociera się o tragifarsę. Federacja oczekuje, że podjęte zostaną przez wszystkie ministerstwa prace nad

oczyszczeniem polskiego prawa z innych tego typu kompromitujących sytuacji, a także podjęte zostaną prace mające na celu m.in. wydanie brakujących rozporządzeń wykonawczych do obowiązujących ustaw.”

Dalej należy zauważyć, iż dnia 16 września 2015 roku Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej [16] po zakończeniu etapu uzgodnień wewnętrznych, skierowało projekt założeń do projektu ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów do uzgodnień międzyresortowych, opiniowania i konsultacji publicznych.

Projekt kolejnej ustawy o zawodzie psychologa został wpisany do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów pod pozycją ZD120, jednakże zgodnie z informacjami umieszczonymi w BIP Rządowego Centrum Legislacji [17] od dnia 18 listopada 2015 roku – tj. od roku, nic się nie dzieje w sprawie ustawy o psychologach.

Przebieg powyżej opisanych wydarzeń daje asumpt do twierdzenia, że poczynania Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w zakresie wdrożenia w życie obowiązującej Ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz.U. z 2001 r. Nr 73, poz. 763, Nr 154, poz. 1798, z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Nr 92, poz. 753.) są tragifarsą i kpinią z obywateli oraz Ustawodawcy (Sejmu i Senatu). Nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż ustawa z roku 2001 dzięki niekompetencji i ignorancji urzędników Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – „nie funkcjonuje w praktyce” – jak twierdzą pracownicy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w licznych odpowiedziach kierowanych do obywateli oraz innych organów administracji państwowej.

Na marginesie należy dodać, że cywilizowane kraje w okresie 14 lat potrafią zrealizować wyprawę na Marsa [18] od ogłoszenia planów o takiej wyprawie, zaś Rzeczpospolita Polska w ciągu 15 lat nie potrafi w wyniku działania, a raczej braku działania wynikającego prawdopodobnie z intelektualnej impotencji części urzędników Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, wprowadzić w życie i wykonać jednej, a jak ważnej społecznie obowiązującej Ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów.

W tym stanie rzeczy uważam, iż tą ważną misję uregulowania zawodu zaufania publicznego jakim jest zawód psychologa, oraz wykonania obowiązującej Ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz.U. z 2001 r. Nr 73, poz. 763, Nr 154, poz. 1798, z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Nr 92, poz. 753.) należy powierzyć innemu resortowi – tj. resortowi zdrowia, bowiem resort pracy przez 15 lat nie podołał stawianemu zadaniu, jak i również brak znaków, aby ten stan niekompetencji i ignorancji miał ulec radykalnej poprawie.

Na podstawie art. 13.1 Ustawy o petycjach wnoszę o powiadomienie mnie w formie pisemnej listem poleconym o sposobie załatwienia niniejszej petycji wraz z uzasadnieniem, bez zbędnej zwłoki zgodnie z art. 10.1 Ustawy o petycjach.

Załączam wyrazy szacunku,

Przemysław Piotrowski
Prezes
Śląskie Stowarzyszenie Obrony Praw Ojca

ŚLĄSKIE STOWARZYSZENIE OBRONY PRAW OJCA, ul. Św. Jana 8/3c, 40-012 Katowice

---

[1] http://www.senat.gov.pl/gfx/senat/pl/senatopracowania/56/plik/ot-625_.pdf

[2] Po pierwsze, „zawód zaufania publicznego” to zawód polegający na obsłudze osobistych potrzeb ludzkich, wiążący się z przyjmowaniem informacji dotyczących życia osobistego i zorganizowany w sposób uzasadniający przekonanie społeczne o właściwym dla interesów jednostki wykorzystywaniu tych informacji przez świadczących usługi. Po drugie, wykonywanie zawodu zaufania publicznego określane jest dodatkowo normami etyki zawodowej, szczególną treścią ślubowania, tradycją korporacji zawodowej czy szczególnym charakterem wykształcenia wyższego i uzyskanej specjalizacji (aplikacja). Ustawodawca ma prawo uzależniać prawo wykonywania zawodu zaufania publicznego od spełnienia przez zainteresowanego określonych warunków dotyczących np. jego kwalifikacji zawodowych i moralnych, w tym wymagania cechy „nieskazitelny charakteru”

i „rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu”. Po trzecie, przymiot zawodu „zaufania publicznego”, jaki charakteryzuje zawody poddane unormowaniom art. 17 ust. 1 Konstytucji, polega nie tylko na objęciu zakresem ich wykonywania pieczy nad prowadzeniem spraw lub ochroną wartości (dóbr) o zasadniczym i (najczęściej) osobistym znaczeniu dla osób korzystających z usług w sferze zawodów zaufania publicznego. Nie wyczerpuje się też w podejmowaniu ważnych – w wymiarze publicznym – czynności zawodowych, wymagających profesjonalnego przygotowania, doświadczenia, dyskrecji oraz taktu i kultury osobistej. „Zawody zaufania publicznego” wykonywane są – zgodnie z ich konstytucyjnym określeniem – w sposób założony i społecznie aprobowany, o ile ich wykonywaniu towarzyszy realne „zaufanie publiczne”. Na zaufanie to składa się szereg czynników, wśród których na pierwszy plan wysuwają się: przekonanie o zachowaniu przez wykonującego ten zawód dobrej woli, właściwych motywacji, należytej staranności zawodowej oraz wiara w przestrzeganie wartości istotnych dla profilu danego zawodu. W odniesieniu do wykonywania prawniczych zawodów zaufania publicznego do istotnych wartości należy pełne i integralne respektowanie prawa, w tym zwłaszcza – przestrzeganie wartości konstytucyjnych (w ich hierarchii) oraz dyrektyw postępowania. Ponieważ wymienione cechy charakteryzujące zawód zaufania publicznego stanowią punkt wyjścia dla dalszych rozważań Trybunału Konstytucyjnego, warto zaznaczyć, że również na gruncie nauki prawa powszechnie jest przekonanie o możliwości ich wyodrębnienia. Jakkolwiek istnieje także odosobniony pogląd, że próby budowania w opozycji do innych zawodów merytorycznej definicji zawodu zaufania publicznego są bezproduktywne, bo wykonywanie każdego zawodu wymaga zaufania publicznego, a ponadto dla każdego zawodu wymagane są inne kryteria zaufania publicznego, konieczne, by wykonywanie danego zawodu odpowiadało zasadom i wartościom społecznego podziału pracy (zob. M. Kulesza, Zawód zaufania publicznego, [w:] Zawody zaufania publicznego a interes publiczny – korporacyjna reglamentacja versus wolność wykonywania zawodu, Materiały z konferencji zorganizowanej przez Komisję Polityki Społecznej i Zdrowia Senatu RP przy współudziale Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pod patronatem Marszałka Senatu RP Longina Pastusiaka, 8 kwietnia 2002 r., Warszawa 2002, s. 149 i nast.), to jednak większość przedstawicieli doktryny nie tylko dostrzega, ale i poddaje klasyfikacji swoiste właściwości zawodu zaufania publicznego. Najczęściej w literaturze przedmiotu do cech tych zalicza się: a) szczególną doniosłość prawidłowego i zgodnego z interesem publicznym wykonywania – istotnego z racji znaczenia, jaką dana dziedzina społecznej aktywności zawodowej odgrywa w społeczeństwie, oraz z racji konieczności zapewnienia ochrony gwarantowanych Konstytucją praw podmiotowych jednostki; b) powierzanie w warunkach wysokiego zaufania uprawiającym taki zawód informacji 14 Biuro Analiz i Dokumentacji, Zespół Analiz i Opracowań Tematycznych osobistych i dotyczących życia prywatnego osób korzystających z ich usług; c) uznawanie tych informacji za tajemnicę zawodową, która nie może być ujawniona; d) objęcia osób dysponujących taką tajemnicą – w wypadku możliwości naruszenia istotnych dóbr jednostki w razie jej ujawnienia – immunitetem zwalniającym je od odpowiedzialności karnej za nieujawnienie informacji; e) korzystanie ze świadczeń tych zawodów często w razie nastąpienia realnego albo choćby potencjalnego niebezpieczeństwa dla dóbr jednostki o szczególnym charakterze (np. życie, zdrowie, wolność, godność, dobre imię); f) niepodleganie regułom hierarchii urzędniczej; g) występowanie sformalizowanej deontologii zawodowej oraz rękojmi należytego i zgodnego z interesem publicznym wykonywania zawodu, gwarantowana z jednej strony przez wysokie bariery dostępu do wykonywania każdego z zawodów zaufania publicznego, obejmujące nie tylko wymóg ukończenia odpowiedniego szkolenia, lecz również reprezentowanie odpowiedniego poziomu etycznego, z drugiej – sprawowaną w interesie publicznym pieczę organów samorządu zawodowego (zob. m.in. J. Hausner i D. Długosz, Tezy w sprawie zawodów zaufania publicznego [w:] Zawody zaufania ... s. 119, M. Tabernacka, Pojęcie zawodu zaufania publicznego, „Acta Universitatis Wratislaviensis” nr 2663, s. 302 oraz P. Sarnecki, Opinia w sprawie wykładni art. 17 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, „Przegląd Sejmowy” nr 2/2001, s. 75-76).

[3] Wyrok TK z 18.2.2004 r., P 21/02 (OTK-A 2004, Nr 2, poz. 9)

[4] Odpowiedź na interpelację nr 2937 posła Pana Pawła Skuteckiego w sprawie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości dotyczącego standardów metodologii opiniowania w opiniodawczych zespołach specjalistów sądowych - Odpowiadający: podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Pan Łukasz Piebiak - <http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=1FA797B8>

[5] Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 października 2010 r. K 1/09 - Obowiązek przynależności do samorządu zawodowego oraz sankcja dożywotniego pozbawienia prawa do wykonywania zawodu [http://ipo.trybunal.gov.pl/ipo/Sprawa?&pokaz=dokumenty&sygnatura=K%201/09#sprawaForm:tabView:dok_5926](http://ipo.trybunal.gov.pl/ipo/Sprawa?&pokaz=dokumenty&sygnatura=K%201%2F09#sprawaForm:tabView:dok_5926)

[6] Paweł Romuald Kołakowski, członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, - „Kilkanaście tysięcy psychologów w Polsce wykonuje swój zawód bezprawnie! Bomba z opóźnionym zapłonem tyka!” – list otwarty do psychologów – 5 luty 2012 http://www.ipwp.pl/prawna_regulacja_zawodu_-_apele.html <http://www.ptpbydgoszcz.pl/82-o-nas/101-sytuacja-psychologow>

[7] http://brpd.gov.pl/sites/default/files/2014_12_09_wyst.pdf

[8] <http://www.sprawy-generalne.brpo.gov.pl/pdf/2011/09/683517/1702167.pdf>

- [9] <http://www.sprawy-generalne.brpo.gov.pl/pdf/2011/09/683517/1623772.pdf>
- [10] <https://www.rpo.gov.pl/pliki/12344285190.pdf>
- [11] <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/65626>
- [12] <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/65626/65629/65632/dokument62327.pdf>
- [13] <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/65626/65629/65632/dokument62327.pdf>
- [14] <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/65626/65629/65632/dokument62327.pdf>
- [15] <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/65626/65629/65632/dokument62327.pdf>
- [16] <http://www.dialog.gov.pl/informacje-dotyczace-zawodu-psychologa/prace-nad-nowa-regulacja-zawodu-psychologa/>
- [17] <http://www.legislacja.gov.pl/projekt/12276755>
- [18] W styczniu 2004 roku prezydent Stanów Zjednoczonych George W. Bush ogłosił inicjatywę eksploracji kosmosu przez człowieka. We wrześniu 2016 roku szef firmy SpaceX Elon Musk zapowiedział stworzenie międzyplanetarnego systemu transportu, który umożliwi bezzałogowy lot na Marsa w 2018 roku - https://pl.wikipedia.org/wiki/Za%C5%82ogowa_wyprawa_na_Marsa